pagini bucovinene

ANUL VII, nr. 9, (81)

SEPTEMBRIE 1988

EDITATE ÎN COLABORARE CU COMITETUL JUDEȚEAN DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ SUCEAVA

Școala suceveană pe noi coordonate

Inaugurat și în această toamnă sub semnul unei nobile și semnificative tradiții — în prezența secretarului general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu — actualul an de învățămînt marchează o nouă și intensă etapă de muncă pentru tineretul studios din patria noastră, pentru toți cei implicați în formarea lui.

Cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu acest prilej reprezintă un autentic program de lucru pentru învățămîntul românesc, pentru toți factorii care concură la educarea în spirit revoluționar, patriotic, a tinerei generații, în care sînt proiectate, cu deosebită forță și claritate, sarcinile ce revin școlii de toate gradele în domeniul pregătirii temeinice a tinerei generații pentru muncă și viață.

Mai mult decît în anii precedenți, activitatea din acest an școlar din toate unitățile de învățămînt ale județului nostru trebuie să poarte o puternică amprentă a calității în toate sferele de pregătire, să se desfășoare la cotele înaltei exigențe impuse de actuala etapă de dezvoltare economico-socială a patriei. Inscrierea învățămîntului sucevean pe coordonatele noii calități este determinată de existența unei corespunzătoare rețele școlare, a unei bune baze didactico-materiale și, în primul rînd, de modul în care cele peste 8 000 de cadre didactice sînt angajate plenar în vederea creșterii contribuției formative a procesului de învățămînt la educarea multilaterală a elevilor, la înarmarea acestora cu un sistem amplu de cunoștințe științifice, tehnice, culturale, politico-ideologice.

Putem spune că rezultatele activității instructiv-educative desfășurate în unitățile de învățămînt sub îndrumarea permanentă a organelor județene și locale de partid și de stat, din anul școlar precedent, se situează pe o linie ascendentă, marcînd o creștere calitativă și constituind un reper mobilizator, imbold pentru viitor. Astfel, ca urmare a acțiunii concertate a factorilor de învățămînt și a organizațiilor de tineret, elevii au fost îndrumați să răspundă exigențelor mereu crescînde de creativitate și originalitate în gîndire, reclamate de un învățămînt modern, fapt evidențiat de rezultatele concursurilor școlare pe discipline și meserii. Obținerea celor 186 de premii și mențiuni, dintre care 31 de premii întîi, la faza finală a acestor concursuri, a situat județul nostru pe locul întîi.

Valoarea de excepție a învățămîntului românesc în acești ani luminoși ai Epocii „Nicolae Ceaușescu" a fost confirmată încă o dată în 1988 de strălucitele succese ale elevilor români la Olimpiadele internaționale. La aceste competiții ale inteligenței și spiritului creator au participat și elevii suceveni Diaconescu Duiliu (clasa a XII-a, Liceul de matematică-fizică „Ștefan cel Mare" din Suceava) și Ciobîcă Lucian (clasa a XI-a, Liceul „Eudoxiu Hurmuzachi" din Rădăuți), fiecare cucerind cîte un premiu doi la Olimpiada internațională de fizică. Moment remarcabil de încununare a strădaniilor creatoare ale învățămîntului nostru liceal, Sesiunea națională de referate și comunicări științifice a elevilor s-a desfășurat în acest an în județul Suceava. Și aici s-a remarcat calitatea lucrărilor prezentate de elevii suceveni, mult apropiată de standardele actuale ale cercetării științifice. Să mai menționăm că, în vara trecută, peste 16 000 de copii din toată țara și-au petrecut o binemeritată vacanță pe meleagurile Țării de Sus, vatră de istorie și autentic album de frumuseți umane și naturale, iar peste 14 000 de copii din județ au participat la bogate activități educative și recreative din taberele organizate în alte zone ale patriei.

Planul de școlarizare pentru acest an a fost mai bine corelat cu necesarul forței de muncă pentru ramurile prioritare ale economiei naționale. Intreaga generație de absolvenți ai clasei a VIII-a a fost cuprinsă în treapta I de liceu. La rîndul lor,

(continuare în pag. 3)

Prof. Gheorghe GAFENCU
inspector general al Inspectoratului școlar județean Suceava

Desen de Ion CARP FLUERICI

DESCOPERIREA PATRIEI

Între mine și numele tău — o fierbinte memorie
trecînd cu întîmplări și destine pe cărările inimii
și descoperirea unor noi fîntîni oglindind dansul cocorilor
în anotimpul în care cerul are culoarea victoriei.

Între mine și chipul tău — cămările basmului
Ca un zbor de hulubi peste-o înflorită livadă
vocea primului dascăl
învățîndu-mă că peste copaci și lanuri stă
veșnicia grîului și-a pădurii
și că-n vinele noastre curge același, în fața luminii și-a lunii,
albastrul sînge de Voroneț.

Aud
crescînd pe unde-am trecut pădurile tinere și blînd
poemul meu călătorește spre tine.

Viorel DÂRJA

SUCEAVA ÎN VREMEA LUI VASILE LUPU

În cele șase secole de existență urbană, Suceava a cunoscut, asemenea multor altor așezări de pe frămîntatul pămînt carpatic, o istorie zbuciumată, în care alternează perioadele de glorie cu cele de nedrepte căderi. Istoria sa medievală este cu atît mai bogată în evenimente marcante, cu cît Suceava, vreme de peste două veacuri, s-a aflat în postură de reședință voievodală. Aici se legau și se dezlegau treburile țării, aici se ticluiau și se încheiau alianțele cu țări vecine sau mai depărtate, aici era ținta finală a tuturor atacatorilor dornici să supună Țara Moldovei, dar tot aici era și bastionul cel mai important al țării, cetatea ce nu a putut fi niciodată cucerită prin asalt.

E destul să dai frîu liber gîndului, pentru a simți, cu toate fibrele ființei, că te afli pe locurile unde au călcat pașii unor domni de legendă, precum marele Ștefan, Petru Mușat, Alexandru cel Bun, Petru Rareș, Ioan Vodă cel Viteaz și atîția alții, care au făcut totul ca Moldova să nu cunoască împilarea străină. Iar în acea primăvară a neamului românesc, din mai 1600, unificatorul Mihai Viteazul devenea la Suceava domn al tuturor românilor, deschizînd o nouă perspectivă pentru istoria urmașilor de daci și romani, ce trăiau aici, în țările de la Carpați și Dunăre, cu conștiința înrădăcinată că „de la Rîm se trag" și vorbesc cu toții aceeași limbă.

După fapta lui Mihai, mulți conducători ai celor trei țări române au urmărit să reaprindă acea stea a unității ce strălucise pentru o clipă pe firmamentul istoriei noastre. Inițiative apăreau mereu în acest sens, iar Suceava își păstra aureola unei capitale spirituale a românilor, aici pecetluindu-se actul unității Viteazului.

În acest context se înscrie și perioada lui Vasile Lupu, care, în domnia sa de aproape două decenii (1634—1653), reușește să redea o nouă și ultimă strălucire Sucevei medievale.

De la mijlocul secolului anterior, situația țărilor române se înrăutățise mereu, pe măsură ce Imperiul otoman își impunea tot mai mult dominația. Din ordinul otomanilor, ca să-și recapete domnia, Al. Lăpușneanu fusese nevoit să incendieze parțial Cetatea Sucevei și să-și mute reședința la Iași. Deși curtea domnească de la Suceava n-a fost abandonată definitiv, totuși diminuarea interesului domniilor pentru vechea reședință a contribuit treptat la scăderea parțială a importanței orașului, la sfîrșitul secolului al XVI-lea și începutul veacului următor.

Urmărind refacerea autorității domnești și a puterii centrale (grav afectate în timpul luptelor dintre urmașii Movileștilor), Vasile Lupu și-a dat seama de rolul deosebit al Sucevei în materializarea politicii pe care o preconiza, de emancipare a Moldovei de sub jugul otoman, printr-o alianță cu Polonia și Transilvania.

În acest sens, printr-o sistematică acțiune constructivă, el reface atît Cetatea de Scaun, cît și Curtea Domnească. Documentele vremii menționează numeroase cereri adresate Bistriței, de domn și dregătorii lui, de a se trimite meșteri și materiale, necesare construcțiilor inițiate. Călătorii străini care vizitează acum orașul vorbesc despre o cetate „foarte frumoasă și puternică". Curtea Domnească se prezenta drept un ansamblu vast și impunător, cu mai multe clădiri și zid de incintă. Palatul propriu-zis avea pivnițele și parterul de piatră, iar etajul de lemn. Curtea era alimentată cu apă din izvoarele de la Șipot și avea sistem de canalizare. Tot în perimetrul curții, Vasile Lupu a ridicat la 1643 mica și cocheta construcție a bisericii Beizadelelor (Coconilor), care se remarcă și astăzi prin proporționalitatea volumelor sale. În apropierea curții se găsea o baie publică și un spital (cel mai vechi din Moldova), fondat în 1619 de mitropolitul-cărturar Anastasie Crimca.

Vatra propriu-zisă a orașului continua să fie limitată, în general, la zona marcată de vechiul șanț cu val de apărare (din secolul al XV-lea), deși aceste elemente de fortificație erau acum aproape complet estompate. Tîrgul era limitat, deci, spre est de pî-

(continuare în pag. 4)

Nicolae URSULESCU

autograf Ion Luca

„Arta este deplinătatea omului"

Aud năucitoarea spunere: Literatura trebuie să fie firească! Și totuși artă înseamnă nefiresc.

Ciudat.

Arta este o poruncă a vieții. Altfel nu s-ar fi ivit. Nevoia de a trăi nefirescul artei țîșnește din fire. Arta este firescul de a trăi nefirescul, este viața dincolo de fire.

Ciudat și totuși neciudat.

Ce avem noi în suflet aidoma cu ce-i aievea?

Sufletul este apa care se sbuciumă la țărmul lumii. Oglindă care fărămițează și strîmbă în valurile ei tot ce se răsfrînge de pe liman și din sine.

★

Înțelegerea mînuie noțiuni. Noțiunea e suc rămas storcînd deosebirile din cele asemănătoare. Noțiunea-suc are mireasma și tăria multelor din care e stoarsă. Le închipuie pe toate, nefiind toate, ci dincolo de toate. Simbol.

Noțiunea e întîia cioplire de artă a omului.

Ea este icoana artei însăși.

★

Nu putem avea bucurii înalte sufletești în alt chip decît lăsîndu-ne în vraja artei, care ne prinde cu nefirescul ei depășitor al celorlalte nefirescuri.

Artă înseamnă basm.

Artistul e omul care trăiește lăuntric simboluri neobișnuite, o lume de poveste. Lucrarea de artă mărturisește trăirea celui ce a înfiripat-o, sau înlesnește trăirea celor ce sînt în stare să supraviețuiască după artă.

★

Să nu se ia nașterea unei lucrări din artă drept plăsmuire de artă. Plăsmuirea e rod lăuntric. Naște și se desfășoară înlăuntru. Ea este culmea vieții sufletești. Nașterea lucrului de artă este rodul unui meșteșug. E o facere de a doua mînă. O făptuire afară a vedeniei desăvîrșită în noi.

Plăsmuitorul de artă alcătuie o lume nouă. E un ziditor.

★

Maimuțăreala vieții nu e artă. A înmulți ce este, în chipul în care este, o fac și necuvîntătoarele. O astfel de înmulțire nu adaugă nimic la zilnicul nostru.

★

Ceea ce în cunoaștere este noțiunea în literatură e caracterul.

Logica este drama noțiunilor care între ele, mai pătimaș sau mai puțin pătimaș, se-ndrăgesc ori se urăsc.

Literatura de artă este drama caracterelor.

Caracterul povestit de trăitorul lui, în ciocnire cu sinea și nesinea lui, dă lirica; iar caracterele povestite de cel ce-și închipuie că le trăiesc alții, dă dramatica.

Omul nu poate fi decît liric. Nu poate ieși din el. Mulțimea caracterelor din afară fiecare le trăiește în mugur sau în floare în sine. Seriem despre alții răsfoindu-ne pe noi înșine.

Numai după înfățișare scrisul e liric ori dramatic.

Nuvela, epopeea, balada... sînt drame povestite. Comedia și tragedia sînt drame înfiruite prin joc.

★

Să nu avem îndrăzneală a spune că știm tainele artei, noi care din vraiștea filosofiei ieșim buimaci de neștiința despre suflet.

Arta nu are tipare. Știm că naște. Simțim involburarea ei.

Atît.

★

Arta este deplinătatea omului.

A PRIVI

Pe strada Lebedei nr. 8

În luna iulie, a anului 1965, am fost invitați la familia poetului Traian Chelariu, la București, pe strada Lebedei, nr. 8. Cum bucureștenii localnici sînt foarte amabili, după coborîrea din tramvai, am fost îndrumați către strada căutată. Spre surprinderea noastră plăcută, după cîțiva pași, ne-am izbit de bărbia voluntară și ochii blînzi ai poetului, care ne aștepta. Bucuria revederii a fost sinceră. Ajunși în fața casei, ni s-a deschis o portiță de fier forjat, negru, continuare a gardului. Ne-am aflat în fața unui covor de petunii și flori de piatră, vegheate de un cais, plin de parfum și rod auriu. Un grilaj, tot din fier forjat, încadra scările de granit care duceau spre intrarea casei. Ferestrele ușii erau pictate de fiul poetului, amintind prin colorit de vitraliile bisericești. Surpriza asta am avut-o și în fața ferestrelor casei. N-am vizitat toată casa, dar atît cît ni s-a oferit ne-a fost îndeajuns, pentru a intui mediul familial al poetului. Nu pot descrie mobilierul, n-am fost atentă sau interesată, dar pereții acoperiți de rafturi pline cu cărți valoroase, tablourile și miniaturile, operele de artă, m-au emoționat. Am remarcat o sculptură în lemn care reprezenta chipul poetului și una turnată în ghips, imaginînd-o pe fiica lui, ambele lucrate de Șerban, fiul acestuia. Prin deschizătura ușii am putut vedea curtea, frumos îngrijită, gazon, o masă cu scaune. Pereții casei erau îmbrăcați în viță de vie, pe ramurile căreia creștea rodul. Doamna Ecaterina Chelariu a făcut onorurile casei și după masă am făcut fotografii cu însoțitul Traian Chelariu, cu soțul și fiica mea. Apoi poetul a început a depăna amintiri, ocolind, cu decență, un timp în care îl năpădiseră greutățile. Ne-a vorbit despre reprimirea lui în Uniunea Scriitorilor, cînd a fost ajutat de Tudor Arghezi, care i-a spus: „Trebuie să facem... d'une pierre deux coups pentru reintrarea onorabilă în drepturi". Ne-a vorbit despre referințele frumoase ale lui Panaitescu D. Perpessicius, ale lui Tudor Vianu și ale altora. Prieten de familie cu marele Tudor Arghezi, ne-a vorbit despre plecarea acestuia cu delegația parlamentară la Moscova pentru readucerea în țară a tezaurului, despre nunta Mitzurei Arghezi, despre plecarea lui Tudor Arghezi, — bolnav de ochi — în Elveția. Unele discuții, îi aduceau pe buze versuri care se potriveau subiectului. Venind vorba de mult dorita pace în lume, a spus: „Pasărea muntelui alb și a serii / numai zăpadă pe aripi și cer / pasăre-a păcii și a tăcerilor / basmele noastre și-acuma te cer". A trecut la Bacovia, văzîndu-l „Cu fața de martir, aproape iisusiană cu trăsături fine, nobile, spiritualizate". Ne-a povestit despre primirea festivă a acestuia la Casa Scînteii, cînd i s-a oferit „Ordinul Muncii clasa I". Am înțeles că era bun prieten cu pictorul Țuculescu, care, după părerea lui, „Este uluitor! Un halucinat ce pornește de la covorul oltenesc și, folosind o paletă puternică, pictează primitiv". Corneliu Baba, mult apreciat, „poartă wagnerian bascul lui negru".

Cădea seara, cobora noaptea și noi nu reușeam să plecăm din casa primitoare a familiei poetului.

La despărțire, regrete în suflet, spuse prin priviri. Abia în toamnă, la redeschiderea anului universitar, urma să ne revedem. Ochii îi erau umezi, dar zîmbetul lui ne-a consolat. „Păreri de rău nicicînd să nu-ți coboare / În zile pîcla marilor tristeți. / E ca un cîntec viața trecătoare / Pe sub frunzișul scurtei tinereți".

Iolanda FILIPESCU

CRONICĂ LITERARĂ

DESPRE BUCOVINA*)

Ion Puha scrie în tradiţia lirică a prozei moldoveneşti. **Istorisirile lui George a Macrinei,** grupate în prima parte a volumului, mi-au amintit de povestirile lui Druţă, unde-am descoperit aceeaşi aplecare către formele arhaice ale existenţei rurale, aceeaşi nostalgie a paradisului pierdut, aceeaşi memorie capricioasă, care dezgroapă din depozitul de amintiri fragmentele unei civilizaţii pe cale de-a dispare. Povestitorii moldoveni ies cu toţii de sub sumanul lui Creangă: „De pe vremea cînd începusem a fi nelipsit la horele satului, de la nunţi şi cumătrii, am cunoscut viaţa aşezărilor străvechi pe de o parte şi alta a apei Sucevei, pînă hăt în sus către obcinile împodobite de frumuseţile pădurilor tainice". Aşa încep **Istorisirile...** şi ai sentimentul că ele reeditează acea autobiografie fabuloasă — **Amintirile din copilărie.** Spuse „la gura sobei", „cînd în jăratecul vetrei se rumeneau cîrnăciori şi şuncă afumată şi aveam grijă să învîrtim ţiglele pentru a nu se arde asemenea bunătăţi preparate din godacii pe care-i sacrificam în sărbătorile de iarnă", **Istorisirile lui George a Macrinei** sînt transcrise aşa cum au fost auzite din gura „povestitorului": ele au acea oralitate specifică şi acel „canon" al povestirii care-şi propune să despice în real o fantă, prin care imaginarul, pus în toate drepturile lui, să umple golul unei clipe. Aceste istorisiri se spun „în seri lungi şi geroase", „în preajma ulciorului, încercînd tăria rachiului fiert cu mirodenii". Acesta este al doilea „topos" al povestirii moldoveneşti, cel sadovenian, din **Hanul Ancuţei.** La gura sobei, cu o ulcică de vin în mînă, povestitorul şi auditoriul său se livrează poveştii. Povestitorul este unul „viu", îl simţi „în carne şi oase", gesticulînd, sorbind savoarea cuvintelor, umplînd clipa nu numai cu farmecul povestirilor, ci şi cu „lumina stranie a chipului său". S-ar zice că protocolul „istorisirilor" ţine în egală măsură de cadru şi de arta „interpretativă" a povestitorului, care nu este doar un născocitor, ci şi-un actor.

La „istorisiri" voi reveni mai tîrziu. În partea a doua, volumul lui Ion Puha conţine „Însemnările lui Dinu Zlătaru" — sub titlul **Statuia.** Naratorul este, aici, scriitor în vacanţă. Subiectul îmi este cunoscut dintr-o versiune teatrală, anterioară acelela în proză, apărută într-o plachetă. Acolo accentul cădea mai mult pe atmosfera nocturnă, pe stranietatea locurilor şi pe ciudăţenia oamenilor. Dincoace, acţiunea ia partea leului. Sculptorul Petru Arbore lucrează la statuia tatălui său, Ion, căzut în primii ani ai „luptei de clasă". Ucigaşii lui îşi fac, în final, apariţia, în chip de cetăţeni ai unei ţări străine, şi pier, la rîndul lor, pedepsiţi ca de-o justiţie imanentă. Martor la întîmplări, Dinu Zlătaru intercalează în textul însemnărilor sale fragmente de publicistică, pagini de corespondenţă cu familia şi cu un coleg de presă — Ştefan, căruia naratorul îi expediază, spre publicare, mai multe fragmente de proză. Lumea este însă aceeaşi ca în **Istorisirile lui George a Macrinei,** deşi întîmplările sînt despărţite de cîteva bune decenii. Cîinii latră la lună, muntele coboară peste aşezările omeneşti ca un acoperiş, vieţuitoarele pădurii bîntuie în preajma locurilor. Ai sentimentul unei civilizaţii vechi, peste care secolele au trecut ca apa peste piatră, doar şlefuind-o. Impresia de autobiografie nu se şterge. Întîmplările ţin de un ciclu secret al vieţilor, în care un personaj ca Orbul poate deveni, la un moment dat, singurul „clar-văzător". O dată cu Petru Arbore cel bătrîn, bunicul sculptorului, moare nu numai amintirea poveştii: testamentul lui lasă urmaşului ceva ce nu mai este.

Cele mai frumoase pagini ale cărţii sînt cuprinse în **Istorisirile lui George a Macrinei.** Alături de cîteva întîmplări cu haz, sînt adunate aici istorisiri bizare, îmbibate de o curiozitate specială. Un ţăran e atacat, în pădure, de lup. Lupul îi sare în spate şi-i sfîşie umerii. Ţăranul strînge lupul de gît şi-l ucide, dar spaima rămîne: omul înnebuneşte. Se întoarce în sat cu fiara în spinare, dar cu minţile pierdute. Natura este prietenoasă, dar şi stihinică. Mihai îşi ridică o casă **(Casa).** Nefăcînd sacrificiul de om, casa se spulberă în furtună. O ciută se răzbună pe vînătorul puilor ei, călcîndu-l sub copite **(Răzbunarea ciutei).** Dar şi omul se răzbună pe animal: badea Tănase reuşeşte să lege cu o frînghie doi căpriori. Căpriorii se zbat, îl trag după ei pe vînător şi-n cele din urmă îi scapă din mînă. Tănase se consolează: „V-aţi dus cu tot cu frînghie, împieliţaţilor! Las' că dă el lupul peste voi. De el nu scăpaţi, aşa legaţi cum sînteţi" **(Ţapii).** În sfîrşit, înspăimîntat de turma de mistreţi care se-apropie de el călcînd pămîntul, un ţăran ucide un pui. Ca să scape de răzbunarea turmei, se urcă într-un copac. Mistreţii scurmă la rădăcina copacului. Înspăimîntat, ţăranul cade din vîrful copacului, speriind, la rîndu-i, mistreţii. Omul scapă de pedeapsa turmei, dar îşi pierde minţile **(Sfîrşitul pîndei).** Istorisirile acestea sînt, în marea lor majoritate, violente. Ordinea care le guvernează nu este una umană, pentru că şi omul este pedepsit de o justiţie a naturii. Ai zice că într-o justiţie „ecologică" el este primul care încalcă legile.

Istorisirile lui George a Macrinei trimit la un timp revolut, care palpită însă ca lava vulcanului, sub coaja prezentului. Cartea lui Ion Puha pare un arpegiu la cîntecul de lebădă al unei civilizaţii.

Val CONDURACHE

* *Ion Puha, STATUIA, Ed. Junimea, 1988.*

PROZĂ

Dihorul din grădina lui Laur

de Onu Cazan

Chiar din primul moment, noul venit a observat ceva ciudat în privirea gazdei şi nu s-a simţit nici o clipă, după aceea, în apele lui.

— Ce ştiţi, doamnă profesoară, despre omul acesta? a întrebat-o el.

I-a adus aminte împrejurarea în care-l cunoscuse.

— C-a fost un personaj bizar, atît pot să vă spun, a răspuns dînsa. În rest nu mai ştiu nimic despre el, l-am uitat. Într-adevăr, mi-a fost foarte apropiat în timpurile acelea, credeam că-l cunosc foarte bine, dar el era şi altfel de cum izbutisem eu să-l apreciez, mai tîrziu am înţeles. Şi, dacă ar fi să mă bazez pe părerea mea de-atunci, aş greşi. Iar altă părere mai nouă nu am. L-am uitat fără să-mi dau seama, ăsta-i adevărul. Ţi se întîmplă să-ţi uiţi părinţii, cum să-l ţii minte toată viaţa pe unul ca el?!

— Şi totuşi, trebuie să ne-ajutaţi, doamnă! a mai zis procurorul acela, avem nevoie să ne faceţi un portret al lui cît mai veridic, înţelegeţi? Culegeţi date, informaţii — orice detaliu e preţios! Trebuie să reconstituim, din astfel de cioburi disparate, chipul complex al unui semen de-al nostru care şi după moarte ne dă de furcă. Ne veţi prezenta, aşadar, o lucrare scrisă, sînteţi singura în măsură să faceţi asta.

— Păi, ceea ce-mi cereţi pare a fi literatură. Or eu...

— Nu ne deranjează dacă literatura asta slujeşte intenţiile noastre Sprijiniţi-mă să-nchid odată dosarul ăsta, că m-am săturat de cînd îl văd plimbîndu-se de pe un birou pe altul. Dar văd că v-aţi întristat. La ce vă gîndiţi?

— Vreţi să ştiţi? La Preda mă gîndesc.

— Cine-i ăsta? a-ntrebat, neputîndu-şi masca o tresărire. Ce-i cu el?

— E un elev de-al meu, Preda Laurenţiu, ăsta-i numele lui complet, a răspuns profesoara care a băgat de seamă zvîcnitura involuntară din privirea lui. Băiat foarte isteţ, a completat ea. Însă fabulează. Mi-a stricat astăzi toată lecţia şi trebuie să caut un coleg binevoitor pe care să-l rog să-mi împrumute o oră, ca să fiu la zi, că nu mai e mult pînă la sfîrşitul anului şcolar.

— Dar ce legătură are elevul ăsta cu cazul nostru? a întrebat bărbatul privind în podea, ca să nu i se observe pe chip emoţia ce-l stăpînea.

— Ascultaţi-mă să vedeţi ce-a făcut astăzi. Cît beţi cafeaua, vă povestesc. Zice el: „Doamnă profesoară, la noi în grădină am descoperit leşul unui dihor". Copiii din clasă s-au amuzat, eu am cerut linişte bătînd cu creionul în catedră şi l-am întrebat pe băiat: „Şi ce-i cu asta, Preda?" Dihorul ucis, mi-a răspuns el, făcea parte dintr-o familie ce-şi are bîrlogul în desişul gardului nostru viu care-nchide ograda în partea dinspre izlaz. Numai eu le cunosc locul, că tata, dacă l-ar şti, i-ar stîrpi. Ei bine, a zis mai departe, fără să respire, elevul Laurenţiu Preda, concluzia mea — şi tata-i de acord cu mine — este că dihorul acesta a fost ucis de unul de-ai lui. Nu un om i-a făcut capătul, a ţinut să precizeze băiatul, ceea ce de fapt se subînţelegea, sînt sigur de asta. Cine-ar fi pătruns pe pămîntul nostru, sub nasul nostru ca să-l omoare? Şi încă fără nici un folos, că dacă, totuşi, ar fi făcut-o vreun vecin oarecare, din cine ştie ce motive personale, i-ar fi luat blana. Dar ucigaşul nu l-a jupuit. Alte dihănii capabile să omoare un dihor nu se ascund în gardul nostru viu şi nici prin alt loc în preajmă n-am auzit să fie. Şi mai e o chestiune, doamnă profesoară, să vedeţi. Întrucît, în felul lor, îmi sînt dragi dihorii mei, le urmăresc cu atenţie viaţa în comun, bineînţeles cît mai îngăduie ei, că sînt foarte prevăzători. Mi-am improvizat cîteva puncte de observaţie discrete şi stau acolo nemişcat uneori ore-n şir, pîndindu-le ieşirile şi intrările-n bîrlog". Mi-am pierdut răbdarea şi i-am cerut să fie mai concis, la care el m-a implorat să-l las să spună totul aşa cum se pricepe. M-a rugat atît de frumos, că nu puteam să nu cedez. „Aveam cinci indivizi, doamnă profesoară, a zis. Îi ştiu pe toţi, le-am pus şi cîte-un nume, unora le-am dat şi porecle. Vă daţi seama că mi-au trebuit multe întîlniri din astea tainice ca să le identific semnele particulare, mai ales din comportament. Şi ţineţi, vă rog, seama, a mai zis el, că dihorii ies numai noaptea din ascunziş!"

— Pînă acum n-am sesizat nici o legătură cu ceea ce ne interesează pe noi, a observat procurorul încruntat.

— Bineînţeles, a acceptat dînsa, aşteptaţi să vă mai fac o cafea. Şi iertaţi-mă că mă mai reped din cînd în cînd în bucătărie şi vă las singur. „Vreau să vă relatez, a zis Preda, că deşi a fost ucis un singur individ, pe nume Raul, mie-mi lipsesc din culcuş doi dihori". Interesant, nu m-am putut abţine eu să remarc. Şi ce deduci de-aici, Laur?" îl întreb. El a stat puţin pe gînduri s-a scărpinat după ceafă, apoi a spus rar de tot: „Cred că pe cel descoperit de mine, pe Raul, l-a omorît tot unul de-al lor. Andone, aşa-l cheamă pe ucigaş". „Înseamnă că-l ştii, am remarcat. Cum poţi să-l acuzi de crîmă dacă nu l-ai văzut?" „V-am spus că lipsesc doi din bîrlog. Ei bine, al doilea e el, Andone. A dispărut după moartea lui Raul". „Şi ăsta-i un indiciu serios care să te conducă la o asemenea concluzie?" „Tot ce vă spun eu, a răspuns cu modestie elevul meu, sînt, fireşte, speculaţii, doamnă profesoară. Eu nu pretind deloc că fac cercetare ştiinţifică, ci simple observaţii de diletant. În cazul la care mă refer, presupun pe bază de deducţii că la această specie, la dihori adică, este obiceiul ca, din cînd în cînd, un individ să sară asupra altuia, să-l ucidă fără nici o justificare, poate numai din nevoia, din plăcerea de-a ucide, apoi să fugă, pierzîndu-şi urma". „Mi se pare riscantă ipoteza ta, Laur!" am zis, dar el nu m-a contrazis. „Bineînţeles, doamnă profesoară! Însă eu dispun şi de alte date, culese tot de mine, pe care le coroborez pentru a fi în stare să formulez argumente. Deocamdată mă opresc la această concluzie: că dihorul ucide, ucide gratuit, după care se autoexilează. Se condamnă singur la pribegie pe viaţă. Nicăieri, nici un colectiv nu-l va accepta, nu-l va asimila şi el va rămîne mereu singur şi înstrăinat". „Iarăşi fantezie, Preda, am zis. Prea multă, băiete, nu crezi?!" „Iarăşi, doamnă, iarăşi fantezie... Dar bazată pe..." „Deocamdată, am spus eu, chestia asta cu înstrăinarea, cu neadmiterea în colectiv, cu autoclaustrarea şi pribegia recunoaşte singur că este forţată, intră în domeniul speculaţiei gratuite. Sigur, prezumţii-prezumţii, admit, dar să nu mergem, măi, prea departe cu fantazarea, să nu ne depărtăm prea mult de sfînta realitate!" „Doamnă profesoară, se ridică atunci Mihaela Cordun, o altă elevă bună de-a mea, domnule procuror. Vreau să mă pronunţ şi eu în legătură cu tema colegului nostru. Mie mi se pare îndrăzneaţă şi, cum să mă exprim... frumoasă, da frumoasă! Cel puţin pe mine m-a prins, m-a captat, a mărturisit fata zîmbind, chiar dacă, din punctul de vedere al adevărului, al verosimilului dacă vreţi, suferă serios Deducţia lui Laur o să mă preocupe multă vreme. Uitaţi, de pildă, doamnă profesoară, eu mă-ntreb ce se-ntîmplă, totuşi, cu dihorul ucigaş". „Să-ţi răspundă Laurenţiu!" îi zic. „Ce întrebare-i asta?" ceru lămuriri băiatul. „Vreau să ştiu dacă el rămîne nepedepsit pentru fapta sa abominabilă". „Dar pribegia? a răspuns Preda interogativ. Dar claustrarea, hălăduiala lui fără rost pe meleaguri ostile, ce sînt astea dacă nu un supliciu continuu?" „Stai puţin, Laur, am zis eu, stai să lămurim un lucru, băiatule! Un lucru care nu mai e de domeniul speculaţiilor. Mihaela te-a întrebat dacă dihorul tău rămîne nepedepsit. Viaţa, copii, viaţa, în general, şi viaţa sălbăticiunilor cu atît mai mult, nu încape în tiparele confecţionate, lansate şi susţinute cu sîrg de autorii de literatură moralizatoare!" „Totuşi, eu aş vrea să fie pedepsit necruţător!" întări cu încăpăţînare fata. „Vei fi vrînd tu, am zis eu cu blîndeţe, înţelegîndu-i spiritul de justiţie, dar nu se poate!" „Eu aş dori să ştiu altceva, doamnă profesoară, s-a ridicat în picioare Nona Pintilie, cea mai scundă dintre fete. Pentru ce s-a autoexilat dihorul? În ce scop a făcut-o, atîta timp cît nimeni nu-i cerea socoteală pentru actul său?" „Am răspunsul pregătit, zise băiatul. Dihorul pleacă, îşi schimbă cum s-ar zice patria ca să-şi uite fapta. Are, probabil, remuşcări". Observaţi, domnule Darie, se mergea prea departe şi nu puteam să nu rîd pentru această zbenguială pseudoştiinţifică la care asistam. Dar Nona voia lămuriri. „Să-şi uite fapta?! întrebă ea mirată. O poate oare uita dacă se depărtează de locul crimei?" „E o simplă prezumţie, nu uita!" zîmbi Preda cu aceeaşi frumoasă modestie care prinde bine la oricine, cu atît mai mult la tineri. „O prezumţie ca toate cele de pînă acum, am ţinut eu să generalizez, să nu rămînă cineva cu impresia că am avut o lecţie ştiinţifică". „Exact, doamnă profesoară, a întărit Preda, am mai spus-o mi se pare. Mie-mi place, totuşi, să cred că acesta-i adevărul în cazul dihorului meu. Că memoria acestor jivine, despre care ştim atît de puţine lucruri, are această particularitate: părăsind un teritoriu, uită tot ce s-a petrecut acolo". „Atunci — îl ajută Nona să se clarifice —, pedalînd pe ideea ta fantezistă, înseamnă că, dacă dihorul respectiv, în speţă Andone (şi mă bucur mult că nu o femelă a fost în stare de-o astfel de crimă, dar asta-i altă poveste de-acum), dacă Andone, deci, se-ntoarce după un timp pe locurile pe care le-a părăsit, îi revine în memorie fapta sa?" „Sigur că da! a zis Laur. Sau, mai bine spus, e posibil". „Hai să mergem şi mai departe, cu îngăduinţa dumneavoastră, doamnă profesoară, nu se lăsă fata. Dacă revine, cum spui tu, Laurenţiu, şi-şi aminteşte perfect de ceea ce a făcut, îl mustră conştiinţa? E chinuit de remuşcări? Asta-i părerea ta, Laur?" „Nu numai atît, rosteşte încet, apăsat, ca pe o convingere certă, băiatul. E posibil ca, descoperindu-şi vinovăţia de care uitase (poate voit, poate nevoit, asta nu ştim), dîndu-şi seama de ce a fost el în stare să facă, să nu poată supravieţui?" „Ei, asta-mi place! zise în sfîrşit satisfăcută fîşneaţa aia de Nona. Abia atunci s-ar face dreptate!".

— Sînt dezolat, zise trist procurorul după o pauză în care îşi căută cuvintele ca să nu se exprime prea dur. Sînt dezolat, doamnă profesoară. Credeam, eram convins că voi desprinde din această relatare ceva care să ne fie de folos în cercetarea noastră şi — de ce să nu fiu sincer pînă la capăt? — care să-mi răsplătească răbdarea cu care am ascultat-o. Poate n-am sesizat eu acele elemente care au legătură directă cu...

— Exact, acesta-i adevărul, domnule procuror. Cu părere de rău confirm ipoteza dumneavoastră: n-aţi sesizat esenţialul din istorisirea mea. Şi mă mir.

Bărbatul făcu ochii mari. „Ce vrea să spună femeia asta?" se întrebă.

— E posibil, zise apoi nesigur, e perfect posibil, cu toate că eu sînt convins... Aţi putea, atunci, să-mi arătaţi dumneavoastră, doamnă Rădeanu, ceea ce mie mi-a scăpat?

— Asta şi vreau să fac, domnule Darie. Vă rog însă să mă

(continuare în pag. III)

Fragment din nuvela cu acelaşi titlu

ILIE DAN

Imnurile lui Salustius

LACRIMĂ

Cît mai exist şi acum
În oglinda lumii-lacrimă de fum!...

MUTARE

Pe zarea îndoielii ca la-nceput,
Să fug din mine, în nimeni să mă mut!...

EXPLOZIE

Arde-n jarul unui vis mocnit
Izbăvirea clipei ce-a murit...

SALT

Încep să ies, bolnav de liniştit,
Din palida zăbavă a visului zdrobit!...

ORIZONTALĂ

Plugul vremii ară-ades cotit
Şi sămînţa plînge printre vremi,
Ca ogor al liniştii-ai venit,
Dînd bineţe veacului ce-l temi!...

COGNOMEN

Şoapta norilor prin ceruri se prelinge,
Năluca zămislită-n bucurie
Recheamă-n viscolul din sînge
Duruta rană a ceţii, albăstrie.

CURCUBEU

Căline ard, plîngînd suspine,
Buimăcite-n verdele sărac,
Rup din nou nădejdile din mine
Şi-n potcoava lunii le prefac...

PROFIL

— numai pentru Fata Minune —
Sufletul — **un cîntec de dor,**
Ochii — **altfel de izvor,**
Fruntea — **un pridvor de lună,**
Sînul — **ţipăt de lumină,**
Părul — **cerul de mătase,**
Umerii — **nădejdi rămase,**
Faţa — **un ştergar de rouă,**
Trupul — **taina cea mai nouă,**
Coapsa — **fulgerul buimac...**
Eu în ce **să mă prefac?**

INSCRIPŢIE

Sub mălinul lunii, taină ai rămas,
Încrustînd, sub vreme, sufletu-mi popas!...

BALANS

Biciul bucuriei arde liniştea din noi,
Vălul amintirii vălurind-napoi...

TALAZ

Bureazǎ luna înserării blajine,
Rostogolind lumina-n vis, spre tine!...

CONEXIUNE

Sub copacul clipei, lină-i dup-amiaza
Alungată din zburdarea unui vis,
Teama s-o priceapă, să respire raza
Hohotind într-un amurg învins...

CUMPĂNA

Vestitor al vremii livide,
Dangănul clipei ucide, ucide...

pastel

e un miros aprins în fiecare nume
în fumul violet căzut din lună moale
îmi caut umbra-n ape dusă mai la vale
la tine-n somn începe-aceeaşi albă lume

culoarea curge grea în mirt şi porumbare
în nucă miejii şi-au cusut cămaşa largă
preaamăgită de-a zîmbirii tale barcă
o nimfă moare-ncetinită din migrare

căderea noastră în prăpastie solară
în nervii lung vibraţi o trecere grăbită
din macul şoaptei se ridică o ispită
desculţă şi o văd cu ieri a doua oară

azi ştiu ce calci indiferentă sub sandale
albastru sînge ţi-i rugos sub ruginire
dar e cuprins aşa în frageda rostire
un an întreg robit la curtea dumitale

Mircea TINESCU

ION BELDEANU

Puținele rînduri de mai jos nu se doresc altceva decît o îmbrățișare prietenească pentru poet și om. Momentul biografic pe care Ion Beldeanu îl traversează acum este unul esențial, cînd privirea submersă în trecut readuce la suprafață mari aluviuni sentimentale ; victorii poeticești și chipul balanței sub semnul căreia și-a închipuit cărțile.

De la debutul de acum mai bine de două decenii (**Ateneu**, 1964) și pînă azi, poetul n-a cunoscut bine decît geografia Bucovinei și impresionanta ei candoare, mareele ei albastre, spiritul ei genuin și formele arhetipale ale ființei Locului. Numele cărților de poezie ale lui Ion Beldeanu (**Mirele pîinii**, Cartea Românească, **Bună seara, frumoasă poveste**, Junimea, 1981, **Armura solară**, Eminescu, 1984, **Lecția de melancolie**, Dacia, 1987) alcătuiesc singure o propoziție despre poietica unui autor ce nu cunoaște incandescențele, dar care se drapează în vălul frumos al iluzoriului și-n hlamidele transparente ale călătorului cu gîndul într-o Hiperboree autohtonă.

Marcel MUREȘEANU

„Ion Beldeanu și-a fixat cu mai multă claritate și persuasiune, din fluxul și refluxul memoriei, un topos — melancolia — care definește atît o evoluție valorică, cît și o disponibilitate de a transcede realitatea, de a-i da un nou chip, o nouă identitate“.

Zaharia SÂNGEORZAN

„Un solitar pornit în căutarea Arcadiei la întîlnirea „cu marele ogor al destinului“, „sădind mierle“ în „imperiul nestăpînit“ al cuvîntului, încă mușcînd din „coapsa iluziei“, Ion Beldeanu face figura unui neoromantic“.

Adrian Dinu RACHIERU

„Un poet discret cu o prezență calmă și pură, un poet pentru care discursul literar nu e decît o formă de a însoți spectacolul realității“.

Traian UNGUREANU

proba de viață

Proba mea de viață
Se consumă în fiecare zi. Mergi înainte
Și ai grijă să nu se năruie cetatea
Mi se spune și eu înaintez
Precaut printre turmele
De suliți
Scînteindu-mi memoria
Clopotele se rostogolesc la
Picioarele învingătorilor
Și din cenușa cea verde
Se ridică aburul regretelor

Orașul năvălește zăngănindu-și cheile
Mă simt vaporos
Ca o tresărire de trestie
Îmi aprind țigara fericit de
Propria mea naivitate :
Zidurile se macină încet și sigur.

întoarce paginile

Nu voi exclama : privește-mă
Cum ard mistuit de cuvinte
Deși mi-e sete și cei care trebuie
Să audă abia se mai
Văd din pădurea lor de sticlă

Nervii sunînd ca un clopot
Deasupra clipei fragile cresc apele
Mari ale Semiramidei
Îmi spun totuși : e dreptul tău
Să intri în această pădure
De mesteceni și să mori
Acoperit de o palidă ninsoare
Un miros de pîine aburindă
Și de mere fără de uitare

Fiul deschide cartea
Și calul de poveste întoarce paginile
Galopînd peste cetățile năruite.

urmează-mă

Urmează-mă prin pădurea de semne
O adiere de uimire
O privire neliniștitoare
Diluînd această clipă uriașă
Nu atît încăpățînare
Cît mai ales înțelepciune
Se cere spre a-i gusta bucuria
Pașii noștri colorează ochiul
Nedumeritei dimineți
Auzi sunetul galben
Al undei galactice
Ce splendoare sîngele
Înfășurat precum o peliculă
Din care zvîcnește sămînța
Marele său strigăt neînceput
Ceva se surpă
Ceva amintește de haos
Noi vom trece poarta de tăcere
Subțiați de extaz și nemărginire

Dincolo de care mustește lumina
Carnea ei chemătoare.

un loc vulnerabil

În iarba dulce a iubirii
Cîntă mirtul
O fugă din care leopardul
Va atinge cumpăna levitației
Încerc să rețin această stare de
Inițiere în arenele poeziei
Scriu despre clipa
De contaminare a oglinzilor
E un loc vulnerabil, vei spune
Bună seara, vino să privim
Acvariul cu peștișorul de aur
Trăgînd după sine iluziile roze

O picătură de sînge
Sparge echilibrul : de aici încolo
Începe uitarea.

puterea luminii

Cu palmele pătate de respirația
Purpurei
El traversează amiaza.
Nu știe mai mult
Decît ceea ce a văzut : o
Imensă cîmpie răsturnată
Într-un ochi de condor

Acum el poate povesti.
Nici o lumină nu e mai puternică
Decît pasărea ucisă în zbor.

fulgurări estivale

Peste spicele verii
Lacrima macilor roșie
Vine iubita în pași de izvoare
Și ziua se sparge în umbre și salcie
O, numai sus de stele
E marea cîmpie a capriciilor
Acolo vînătorul cel vesel
Cîntă din arc de mătase

Te poți întoarce
Mă vei privi, mă vei uimi
Sînt un erou fără glorie
Poemul acesta ne aparține
Mai mult decît noaptea în care
Ne vom cufunda trupurile fosforescente.

o, poezia

Palmele mele așezate
Peste pagina devoratoare
Un firișor de nisip
Trece printre degete
Colorînd-o în roșu
E strigătul sîngelui
E rădăcina nepotolită din care
Se ivește ochiul de pasăre
Al poeziei, o, poezia cea
Veselă, poezia grațioasă
Și deplin diafană
Iat-o dînd să zboare
Convinsă că tot ce zboară
Și așa mai departe.

dans

Lumina îmi spintecă ochii
Eu înălțat pe un
Piedestal de catrene
Cu rînjetul frumos conturat
Dimineața miroase a moarte eroică
Altădată mă întorceam
Pe cai de hermină
Potcoavele lor sapă scările Cetății
Amestec de smirnă
Și zid năruit
Rugina îmi urcă pe glezne

Și tu, cel care aștepți
O rupere de nori, o sfîrtecare
A heruvimului delator
Nu vei descoperi decît același surîs
Ca o rochie de bal valsînd în neștire
Peste covorul din cioburi de sticlă.

glasul meu

Glasul meu dezvelindu-ți
Respirarea de fluture
Limpezi vocale în palma amiezii
O, cît de repede
Ruginește cîmpia, cai de plumb
Îngenunchează
La picioarele tale superbe
Topindu-se, volatilizîndu-se

Ce ascunde totuși această
Tăcere, ce miel doarme
În iarba surîsului ?
Nu te mai văd, ochiul mi-i galben
Și sterp, mohorît
Macii prind să biciuie intrarea
Pot spune : s-a isprăvit
Nu mă întrebi de ce-am mai venit ?

cîștigătorul

Nu mai sînt tînăr, îmi zic,
Și nici nu mai am încrederea
De altădată în oul lui Columb
Hoinăresc pe sub faldurile
Supernovelor
Și din cînd în cînd cobor
În realitatea poemului
Pentru a culege
Flori de nalbă și de urzică moartă
În timp ce chiar moartea
Trece surîzătoare
Pe partea cealaltă a idilei

Cumințenia nu se cîștigă oricum
Mai zic, nici marele măr al
Discordiei nu se ia de oriunde
Ceea ce mă face să cred
Că dintotdeauna
Cîștigătorul rămîne singur.

cînd vine euforia

Voi spune ceea ce se petrece
Acum și aici : pe foaia albă
Dormitează motanul
Ori poate e doar o pîndă
De care nu trebuie să știu
Brusc verbele se ridică
Și sparg fereastra ; ar fi
Nevoie de puțină culoare
Nimic mai precis
Decît mirosul speranței
Înduioșind și o armată
De elefanți. Cărțile, iată, capătă
Dintr-odată o existență
Voioasă (n-are rost să insist)
Totdeauna cînd mi se
Întîmplă să rămîn singur
Aud fierăstraiele rupîndu-se-n ziduri
Ies în grădină și repet
Ultimul vers din poemul neterminat

Peste cuvinte se instalează euforia.

ore duminicale

Ei aliniați de-a lungul chioșcului
de ziare, ei fericiți de
propria lor răbdare. cerul ars
picură orele duminicale
și dintr-odată memoria
începe să pîlpîie
Acum iată-i înotînd
prin cuvintele cu cerneala crudă
acum iată-i devorînd
ezoterice americi
falii de realitate din care
se văd rănile mustind :
sinucideri războaie, atentate
ei mestecă dulcea carne
a iluziei și o voce suavă
înflorește pădurea
și o pasăre ciugulește
sămînța victoriei ;
Una cîte una
foile mototolite
umplu clepsidrele salubrității.

așteptîndu-te

Și iar așteptîndu-te în vreme
Ce pe străzile din Lima
Înflorește tahicardia
Vom vorbi despre portocali și coridă
Amețitoare întîmplări
Din care s-ar putea să ieșim
Să ieșim ce mai contează
Cînd iată deasupra-mi
Se rotește ochiul amiezii
Neîncrezător
Ori despre sentimentala catifea
Nelipsită în asemenea împrejurări

Oricum unei femei ca tine
Nu-i pot scăpa nuanțele.

Școala suceveană pe noi coordonate

(urmare din pag. 1)

absolvenții treptei I au fost atrași într-o formă organizată de pregătire, fie în treapta a II-a a învățămîntului liceal, fie în școala profesională. O atenție specială acordăm organizării învățămîntului profesional din mediul rural. Totodată, începînd cu noul an școlar, a sporit numărul școlilor cu clasa a XI-a seral cu profil industrial-agricol, ca și alte profiluri și meserii tradiționale, vizîndu-se astfel stabilizarea forței de muncă la sate, în condițiile în care prioritară este acțiunea de sistematizare a localităților.

Ca element nou amintim îmbogățirea rețelei școlare cu profil de informatică, la Liceul de matematică-fizică „Ștefan cel Mare“ din Suceava, domeniu de activitate definit de documentele Congresului al XIII-lea al P.C.R. ca factor prioritar al modernizării economiei naționale.

Un imperativ major al procesului de pregătire teoretică și practică a elevilor în unitățile noastre de învățămînt va fi formarea gîndirii economice a acestora. Elevii noștri, îndrumați de personalul didactic, participă cu tot elanul lor tineresc la strîngerea și punerea la adăpost a recoltelor, această amplă acțiune fiind înțeleasă ca o îndatorire patriotică izvorîtă din însăși cerințele vieții, ale societății noastre socialiste.

Alt element relevant, din perspectiva celor prezentate, l-a constituit consfătuirile cadrelor didactice, recentele adunări generale ale oamenilor muncii care au oferit un bun prilej de analiză exigentă a activității din anul de învățămînt precedent, de proiectare a celor mai eficiente căi și modalități de înfăptuire a unui învățămînt ancorat plenar în realitățile contemporane ale vieții economico-sociale ale societății.

Acum, în acest început de toamnă, cînd întoarcem o nouă filă de calendar și sărbătorim evenimentul redeschiderii școlilor, ne exprimăm convingerea că învățămîntul sucevean își va îndeplini nobila sa menire de a da societății oameni cu o temeinică pregătire profesională, cu un larg orizont de gîndire, animați de o permanentă răspundere civică și un puternic patriotism.

DICȚIONAR (LXVII)

Macovei, Zaharia (pseudonim literar E. Ar. Zaharia, n. 24 I. 1911, Horodnic de Sus). Studii secundare la Rădăuți și Cosmeni și superioare la Facultatea de Litere și Filozofie din Cernăuți. A urmat cursuri de specializare la Paris cu lingviști celebri, precum Mario Roques, Marcel Bataillon, P. V. Tieghem ș.a. Profesor în învățămîntul secundar la Dorohoi, Fălticeni, Oradea, între 1964—1973 funcționînd ca lector universitar la Institutul Pedagogic de 3 ani din Oradea.

Volume tipărite : **Nuvelele lui Ion Grămadă**, Cernăuți, 1932 ; **Rostiri tari**, versuri, Rădăuți, Ed. Îndrumarea, 1933 ; **Trandafiri negri**, versuri, Rădăuți, 1933 ; **Apoteoz**, versuri, Cernăuți, 1933 ; **Afania**, versuri, prefață de Vera Marian, Rădăuți, Ed. Orion, 1933 ; **Mionis**, versuri, **Cernăuți**, 1934 ; **Trestia Barcan**, Cernăuți, 1934 ; **Stihuri, metafore și imagini românești**, Rădăuți, 1936 ; **Marathon**, versuri, București, Ed. Bucovina I. E. Torouțiu, f.a. ; **Viața și opera lui Gh. Bogdan-Duică**, Cernăuți, 1935 ; **Artur Gorovei**, Brașov, Tip. Unirea, 1938 ; **Insurgențe**, versuri, Cernăuți, 1938 ; **Nord**, versuri, Fălticeni, 1938 ; **Revista nouă 1887—1895**, Indice bibliografice, Poezia, Rădăuți, Tip. Arta, 1938; **Acteon**, versuri, București, 1940 ; **Nerv**, versuri, București, 1940 ; **Antologie rădăuțeană**, desene și coperta de Eugen Drăguțescu, București, Ed. Bucovina, I. E. Torouțiu, 1943 ; **Beatitudini**, versuri, București, 1943 ; **Opinii europene despre dor**, București, 1943 ; **Trecut, prezent și viitor în Bihor**, Oradea, 1969 ; **Culegere de texte pentru dictări**, în colab. cu Traian Blajovici, Valeria Batis și Ioan Comănescu, București, Ed. Did. și Pedag., 1969 ; **Monografia Liceului „Emanuil Gojdu“, Oradea**, 1971 ; **Analize literare pentru bacalaureat și admitere la facultate**, în colab. cu Paul Magheru și Mihai Vînturache, București, Ed. Didactică și Pedagogică, 1973 ; Zaharia Macovei a fost în perioada interbelică un poet prolific, un gazetar harnic și priceput, redactînd unele reviste efemere (**Orion, Argonaut, Fișier, Nord**), lucrînd și în redacția **Glasului Bucovinei**. A debutat cu versuri în unele reviste școlare, apoi în importanta și longeviva revistă bucovineană **Junimea literară**, Volumele sale de versuri (18 în 11 ani, între 1933—1944) sînt șocante prin titluri, pulsînd de elanuri juvenile. Autorul însuși a abandonat uneltele poetice după război, abordînd cu seriozitate și har probleme de istorie, literatură și didactico-metodice, paralel cu activitatea în învățămînt. Stabilit la Oradea, s-a dedicat cu abnegație cercetării folclorului și culturii din această zonă a țării.

Referințe critice : Popescu, Dumitru Radu : **Zaharia Macovei** — în România liberă, 3 sept. 1977, p. 2 ; Prelipcean, Ion : **E. Ar. Zaharia** (Zaharia Macovei) — în Pagini bucovinene. nr. 8, 1987, p. IV ; Straje, M. : **Dicționar de pseudonime**, București, Ed. Minerva, 1973, p. 802 ; Streinul, Mircea : **Poeții tineri bucovineni**, București, Ed. Fundațiilor, 1938, p. 161—176; Zaciu, Mircea : **Cu cărțile pe masă**, București, Ed. Cartea Românească, 1981.

Ion PĂNZARU

Dihorul...

(urmare din p II)

ascultați cu atenție. Fiți bun și inspirați puternic aer pe nas.

— Nu-nțeleg ce vreți să...

— Vă rog, mirosiți puțin înspre bucătărie... Ei ?

— Ce-i asta ? întrebă el, după ce se supuse și adulmecă aerul.

— Acesta-i esențialul în povestea noastră, domnule Darie : plăcinta. Nu vă mirați ! Plăcinta pe care atunci cînd ați intrat tocmai o vîrîsem în cuptor și care cred că-n momentul acesta este numai bună de mîncat. Ea a fost. de altfel, și scopul povestirii mele, într-adevăr cam lungite, care v-a pus răbdarea la încercare.

PERMANENȚE

VICTOR MORARIU

A fost una dintre cele mai remarcabile figuri ale vieții culturale bucovinene, care și-a dăruit toată puterea de muncă societății, în mijlocul căreia a trăit, bucurîndu-se de un prestigiu cu totul ieșit din comun. Fiind un caracter onest, loial, cinstit, modest, poate prea modest, lipsit de orice urmă de egoism, i-a ajutat dezinteresat pe toți cei ce i-au solicitat ajutorul. Și-a prețuit contemporanii, despre care a vorbit și în scrierile, cronicile și reportajele sale care se referă la Suceava, orașul unde și-a petrecut cei mai mulți ani din viață, uneori cu foarte multă căldură comunicativă, care e însă obiectivă, nu părtinitoare.

Victor Morariu s-a născut în 1881, la Toporăuți, ca primul fiul al scriitorului patriot Constantin Morariu, prietenul și tovarășul de suferință în temnițele habsburgice al lui Ciprian Porumbescu. Din partea mamei era nepotul lui Constantin I. Popescu, voluntarul bucovinean în războiul de independență, care a fost primul soldat român căzut în luptă. După terminarea studiilor universitare la Cernăuți, unde a fost membru al societății studențești **Junimea**, a devenit, în 1905, profesor de germană și română la liceul de băieți din Suceava, în ianuarie 1929 profesor de limba și literatura germană la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din Cernăuți, iar din 1940 a funcționat la Universitatea din București La 1 iulie 1946 s-a stins din viață la Caransebeș, departe de plaiurile bucovinene, care i-au fost atît de dragi.

Azi nimeni nu mai știe că Victor Morariu este acela care, după marea unire din 1918, a propus în ziarul **Glasul Bucovinei** (nr. 37 din 28 decembrie 1918) ca liceul de băieți din Suceava să fie numit Ștefan cel Mare. Ceea ce s-a și întîmplat!

Victor Morariu a fost un profesor ce s-a bucurat de o imensă autoritate, reușind să se impună elevilor nu prin teroarea notelor din catalog, ci prin autoritatea personalității, prin purtarea lui distinsă, delicată, fină și prin forța vastelor sale cunoștințe, prin lecțiile excepționale pe care le făcea. Iar în fața studenților se mai revela distinsul om de știință, dotat și cu calitățile pedagogice necesare, specifice învățămîntului superior, ceea ce făcea ca seminariile și cursurile sale (de ex. **Romantismul german, Jean Paul, Hölderlin, Wieland, Herder, Din istoria și teoria nuvelei germane**) să fie modele excelente de muncă științifică.

Victor Morariu n-a fost tipul cărturarului izolat în turnul lui de fildeș, ci, dimpotrivă, a fost activ în viața culturală. A fost nu numai un conferențiar prețuit, ci și un muzician, un violonist (și pianist) talentat, prezentîndu-se în public și ca solist și în formații de cameră și în orchestră. A dus o viață densă, de o maximă intensitate, în ciuda sănătății sale care nu era chiar atît de bună.

A fost membru al societății **Școala Română**, al **Reuniunii muzicale-dramatice Ciprian Porumbescu**, al **Ligii Culturale** (Suceava), al **Ateneului Român** (Suceava) și al **Societății pentru cultură din Bucovina, Armonia**, a fost vicepreședintele **Societății Germaniștilor Români** (București) și a făcut parte din comitetul de onoare al **Institutului de Cultură Româno-german** (München).

A publicat extrem de mult, dar o mai mult decît exagerată modestie a făcut ca prea multe lucrări ale sale să rămînă îngropate în reviste și ziare. Deși în presă a fost sfătuit de mai multe ori să-și adune în volume opera risipită în periodice, autorul ei n-a dat urmare acestor îndreptățite îndemnuri.

Studiile sale critice, studiile informative, recenziile, reportajele, notele etc., le putem cataloga în: 1) Germanistică, 2) Interferențe româno-germane. Ca germanist român, Victor Morariu ne-a dat studii temeinice, substanțiale despre literatura de limbă germană. Și din domeniul care ar trebui să-i intereseze pe toți germaniștii români, interferențele româno-germane. Subiecte în legătură cu influențe germane asupra românilor, influențe românești asupra vorbitorilor de limbă germană, scriitori germani despre români, reoglindirea realităților românești în știința și literatura de limba germană, scriitori români de limbă germană (ca de ex. bucovineanul Ionel Calinciuc), 3) Literatură română, 4) Bucovinensia: critică literară despre scriitori români bucovineni, viața teatrală, personalități și evenimente importante din trecut, dar uitate, evenimente culturale din trecut, prieteni ai românilor, vizite românești importante în Bucovina secolului trecut, istoricul unor orașe bucovinene, necrologuri, comemorări, amintiri, 5) Sucevensia. Victor Morariu a fost un cronicar cultural al Sucevei, în prezent nu se poate scrie nimic despre viața interbelică a Sucevei fără a se face referire la **Istoricul Reuniunii muzicale-dramatice Ciprian Porumbescu** (scris în colaborare cu Ștefan Pavelescu) sau la sutele de cronici, reportaje etc., apărute în ziarul **Glasul Bucovinei**, precum și în revistele **Junimea literară** și **Făt Frumos**, care ne dau o imagine fidelă a bogatei vieți culturale și artistice a Sucevei între cele două războaie mondiale, 6) Teorie literară și logică, 7) Muzică și arte plastice contribuții, în cea mai mare parte bucovinene, în special porumbesciene, 8) Traduceri din limba germană și franceză în limba română, 9) Varia: a) în slujba dreptății, b) alți scriitori străini despre români, c) oaspeți străini, d) din Caransebeș, 10) Prefețe, publicații de folclor „cătănesc", editarea poetului țăran Constantin Sasu, publicarea unor scrisori ale unor personalități bucovinene.

Conferințele sale au fost publicate în parte, unele ne-au rămas încă consemnate în rezumatele care au apărut în ziare, de la altele nu a mai rămas altceva decît titlul.

Paleta lucrărilor profesorului, care și atunci cînd a fost universitar a locuit la Suceava, a fost deci extrem de variată.

Victor Morariu, acest spirit enciclopedic și excelent cunoscător al literaturii române, a fost unul dintre cei mai mari germaniști români. Prin toată activitatea lui plină de abnegație, atît la catedră, cît și în „cetate" ne oferă și azi un exemplu luminos, demn de a fi urmat.

Mircea GRIGOROVIȚĂ

CADRAN

Între da și nu

Orice nouă carte constituie o „secvență comparatistă" în evoluția unui autor, consideră Romul Munteanu, adăugînd: aptă a fi „mereu proiectată" ca un punct de demarcație în biografia acestuia. Desigur, momentul poate prilejui motive de reală/plăcută surpriză pentru cel interesat, după cum alteori respectivul produs editorial nu face decît să dezamăgească.

Interesantă rămîne cea de a doua posibilitate, mai precis reacția declanșată vizavi de o asemenea constatare. Proba de sinceritate a comentatorului se realizează abia atunci. Și cazul de la care am pornit nu-i ales întîmplător: lui Romul Munteanu, de pildă, nu i-a plăcut „Caietul de adnotări" al Ioanei Crăciunescu și domnia sa o afirmă (în cronica ce i-o dedică în **Flacăra**) fără ocolișuri însă cu o elegantă severitate. Volumul în discuție — aflăm — lasă „impresia unei lămpi gata să se stingă", dar nu definitiv, ne atrage atenția Romul Munteanu, ci numai „pentru o anumită vreme". Acest plastic adaos ni se pare de mare efect, comparația însăși lucrînd în favoarea termenului real și de referință. De altfel, Romul Munteanu își încheie cronica menționată printr-o frumoasă aluzie la capacitatea de „revenire" a scriitoarei: „creația anterioară a Ioanei Crăciunescu fiind un cec care trebuie creditat".

Bineînțeles, o asemenea intervenție, chiar puțin neașteptată prin tonalitatea sa intolerantă, e preferabilă amăgitoarelor artificii puse sub semnul concesiilor ori ale exagerărilor de evaluare. R.M. îi reproșează poetei o anume „oboseală cosmică" detectabilă și la nivelul expresiei, dar nu pierde din vedere că e vorba de o voce distinctă, cu o biografie certă, căreia nu-i poate trece cu vederea (tocmai de-aceea) pulverizarea sensibilității în „aluviuni afective reziduale".

Zicem că este preferabilă (în sens constructiv) o asemenea atitudine pentru că ea face, între altele, și figură aparte, stingheră în corul elogiilor cu care ne-au obișnuit publicațiile noastre. Să luăm un exemplu. Gabriel Rusu scrie în termeni entuziaști despre Ion Cristoiu și placheta sa „Povestitorii", cronica rezultată fiind o mirobolantă enumerare de ilustre calități și nemaipomenite reușite. Ion Cristoiu, crede G.R., părăsește (cu acest prilej) condiția de moralist satiric, relevată în cartea de debut, devenind un analist cu „sarcasm bonom" și ironie „fantastă". În narațiunile sale (relatînd cam gazetărește despre întîmplări și indivizi obișnuiți) „crearea efectului comic se bazează pe o inteligentă aplicație a principiului bergsonian". Și încă: amuzamentul prozelor lui Ion Cristoiu — constată doct același G.R. — „se ivește din mixarea unor coduri de interpretare culturală incompatibile în situații normale", manieră — și aici luați aminte — ce suportă comparația cu „cele folosite de Ilf și Petrov sau Hașek". Dar asocierile merg mai departe și G.R. stabilește corelații galante pînă și cu „O mie și una de nopți": „El (adică autorul — n.n.) imaginează povestiri-cadru între limitele cărora iau naștere mereu alte povestiri, ca într-o mini-proliferare (sic!) de tip Halima".

Ne oprim aici cu exemplificările (întreaga recenzie desfășurată pe două mari coloane excluzînd și cea mai nevinovată remarcă critică), exemplificări suficiente, credem, pentru a evidenția încă o dată seninătatea cu care observația obiectivă e înlocuită de unii comentatori ai fenomenului literar la zi cu strategia strutului, pe cît de ipocrită, pe atît de inutilă.

Ioanid DELEANU

Voci de bronz

Am citit nu demult o minunată definiție lirică a pămîntului natal: **„Iertați-mă, alte pămînturi, / Iertați-mă, alte păduri, / Dar cel mai al meu și mai sfînt mi-i / Pămîntul lăsat din străbuni. // Pe dealuri, sub ierbi mătăsoase, / Bunicii și tata mi-l cîntă. / Cînd dor li se face de-amurguri, / De pluguri, de ploi și de vînturi // (...) Pe ce-aș schimba ulmul sub care, / Pîndind cea mai tînără stea, / Mama cu pletele-n lună / Lîngă umerii tatei rîdea! // De aceea și dragă mi-e viața / Și clipa în care trăiesc, / Că un pumn de țărînă de-acasă / Mi-i scump cît un glob pămîntesc"**. Și o admirabilă definiție poetică a doinei: **„Această pasăre ce bate la fereastră / Cu-aripa ei de noapte și de dor, / Născută este din iubirea noastră / Și din iubirea mare-a tuturor. // (...) Această pasăre ce zboară peste moarte / Și are suflet de pămînt și grai, / Copiilor din pîine le imparte, / La un soroc de bătălie grea, / Pe cei căzuți în luptă îi invie / Și îi învață a se răzbuna..."** Alături de ele, o **Priveghere** perpetuă de ziua nașterii lui Mihai Eminescu, solemnă ca o rugă, monodică precum un descîntec sau un vaticiniu: **„În astă noapte lungă, / Copii ai nedormirii, / Să fim cu toți aproape / De leagănul iubirii. // Pămîntul în durere / Din lacrimă va naște, / În strigăte de mamă / Un fiu cu ochi de aștri. // Un fiu care ne vine / Din vremuri viitoare / Și n-o să mai apună, / Mereu va tot răsare. // Fecior al gliei bune, / Al codrului prin timpuri, / Rosti-ne-va cuvîntul"**.

După partea de pămînt a sufletului Doinei-Măiastre, iată acum și această parte de grai a sufletului ei: **„Țară a mamei și a tatei, / Maică a mea și a ta, / Am nevoie de limbă / Spre a nu vă uita. // Am băut-o cu laptele / Și-am cîntat-o la nunți. / Abia-ncepi să îngîni, / Dacă limba uita-vei / Ne-om simți mai străini. // Chiar să ai și avuție / După bunul tău plac, / Fără limba străbună / Vei fi cel mai sărac (...)"**. Dar și pe acestea: **„Limba maternă, ca floarea eternă, ca floarea eternă / De busuioc și de dor — / Dor de țărîne, de doine bătrîne, / De freamătul codrilor. // Ea ne adună, cu soare și cu lună, / Cu viitor și trecut — / Frunză de laur bătută în aur / De-un meșter necunoscut. // Vine din vreme și suie-n poeme, / Lîngă baladă și rost — / În mitul din țară naște-o mioară, / Frate păstorul mi-a fost. // Vine din soarte, pășind peste moarte, / Cu bucurii și dureri — / În cer, departe, Luceafărul arde, / Astăzi mai tînăr ca ieri. // Limba preasfîntă, mereu neînfrîntă, / Simplu vorbită de zei — / Iară și iară senin mă-n-fioară / Dulce melodica ei. // Limbă de pîine, de neam ce rămîne, / Casă cu masă în prag — / Cîntă și plînge, cînd roua o frînge /, Ramură verde de fag. // Limbă de pace, de suflet ce tace / Neînfricat și imens — / Crește pămîntul și umple cuvîntul / Cu adevăr și cu sens (...)"** Și pe acesta: **„Vorbă veche și aleasă — / Pentru zîmbet de mireasă. // Vorbă grea ca un mormînt / Pentru cel hidos la gînd. // Vorba codrului și-a gliei — / Dulce vorbă-a veșniciei"**. Și, încă, pe aceasta: **„În aceeași limbă / Toată lumea plînge, În aceeași limbă / Rîde un pămînt. / Ci doar în limba ta / Durerea poți s-o mîngîi, / Iar bucuria / S-o prefaci în cînt. // În limba ta / Ți-e dor de mama, / Și vinul e mai vin, / Și prînzul e mai prînz. / Și doar în limba ta / Poți rîde singur, ! Și doar în limba ta / Te poți opri din plîns. // Iar cînd nu poți / Nici plînge și nici rîde, / Cînd nu poți mîngîia / Și nici cînta, ! Cu al tău pămînt, / Cu cerul tău în față, / Tu taci atunce / Tot în limba ta"**.

Fiii cărui neam oare cîntă așa de dulce și de tînguios, cu sonuri pe care le-am mai întîlnit, la fel de limpezi, în doine și cîntece bătrînești, în versetele lui Alecu Russo și în poemele eminesciene? Iată-i și pe ei: **„Moldovenii cînd se strîng / Și-n petreceri se avîntă, / La un colț de masă plîng, / La alt colț de masă cîntă. // (...) Două lumi într-un întreg / Permanent își schimbă locul. / Vin pe rînd și-asemeni trec / Cînd necazul, cînd norocul. // (...) Și-n paharul veșnic plin / Băutura lor cea sacră, / Jumătate-i cer senin, / Jumătate-i boltă neagră"**

Am auzit, citindu-le cu inima și cu mintea, vocile de bronz sonor ale poeților de astăzi din R.S.S. Moldovenească: Petru Dudnic (1941—1984), Dumitru Matcovschi, Gheorghe Vodă, Leonida Lari, din nou Matcovschi, Ludmila Sobețchi, Grigore Vieru, „mag" al verbului poetic, și pe Petru Zadnipru (1927—1976), din creația cărora am citat aici cîteva crîmpeie exemplare, îmbrățișate — împreună cu versurile, admirabile, ale multor altora, peste cincizeci, închinate Mamei, convorbirii peste vremi cu năluca surghiunitului Ovidiu, sau elogiind verticalitatea, sevele lăuntrice și rodnicia pomilor — între copertile antologiei **Constelația lirei**, apărută în toamna anului 1987 la editura bucureșteană „Cartea Românească".

Tudor DENECTIN

Suceava în vremea lui Vasile Lupu

(urmare din pag. 1)

rîul Cetății, iar la vest de o linie ce trecea aproximativ prin zona actualelor clădiri ale Liceului „Petru Rareș", băii, autogării și Centrului Militar; spre sud — de o linie amplasată prin zona hotelului „Balada", a internatului Liceului Industrial nr. 4, a Muzeului județean, magazinului „Bucovina" și a străzii Republicii, iar spre nord era limitat de cuesta înaltă de deasupra văii Sucevei, trecînd pe la Mirăuți. Orașul era împărțit în două zone aproximativ egale (nordică și sudică), prin pîrîiașul Șipot, care, izvorînd de pe locul actualului cinematograf „Modern", curgea, în direcția est-vest, prin centrul de acum și se vărsa în pîrîul Cetății. În zona nordică se afla partea cea mai importantă a tîrgului, care se dezvoltase în preajma Curții Domnești. Piața centrală a vechiului tîrg se întindea între curte și biserica Sf. Dumitru. În această zonă se găseau numeroase pivnițe și clădiri cu temelii de piatră, aparținînd unor dregători și mari negustori. La nord-vest de vatra propriu-zisă a tîrgului, pînă la Zamca, se întindea cartierul armenesc.

Orașul cunoștea o intensă viață economică, aici desfășurîndu-și activitatea numeroși meșteșugari și negustori, dintre care unii, datorită bogățiilor pe care le dețineau, pătrunseseră în tagma boierească.

Noua înflorire a Sucevei, din timpul lui Vasile Lupu, avea să fie întreruptă în mod tragic de evenimentele care au marcat sfîrșitul domniei și care au adus pe teritoriul Moldovei tot felul de oști străine, puse pe jaf. Multe monumente, ridicate cu trudă, precum și comori de artă și cultură au dispărut atunci, în fața poftelor prădalnice ale acestor mercenari. După cîțiva ani, ceea ce mai rămăsese din fosta cetate de glorie a Sucevei a fost distrus din ordinul Porții otomane, iar desăvîrșirea ruinării orașului au realizat-o războaiele, cutremurele, alunecările de teren și nepăsarea cotropitorilor habsburgi ai Bucovinei.

Cu timpul, cele mai multe monumente ale Sucevei medievale s-au transformat în ruine sau au fost acoperite de construcții ulterioare, dar redescoperirea și punerea lor în valoare, în zilele noastre, oferă, alături de imaginile spectaculoase ale Sucevei contemporane, o pagină semnificativă a vechii civilizații autohtone, demonstrînd permanenta dorință de frumos și progres care i-a animat pe oamenii acestui pămînt, ce au dat lumii, printre atîtea alte comori, ceramica pictată de Cucuteni și albastrul de Voroneț.

CONSEMNĂRI

Vară culturală suceveană

Anotimp al revărsării aurului holdelor în hambarele înmiresmate de pîine, vara, timp al speranței și certitudinilor viitoare, aduce, într-un benefic plan al conștiinței mărturii ale creației durabile, ale spiritualității izvorîte dintr-o liberă și demnă dorință de a dăinui. Într-o rezonanță definitorie cu rodul bogat, cu munca susținută de înalt nivel din fabrici și uzine, de pe ogoare, cultura își găsește pretutindeni pe cuprinsul patriei acorduri ample. Racordată ritmului intens, specific vieții contemporane a țării, viața culturală a sucevenilor consemnează și în acest timp al înaltelor temperaturi noi mărturii ale unei intense activități artistice, de largă respirație națională, subsumate Festivalului „Cîntarea României".

Intrat, de mult, în conștiința muzicală a țării, Concursul național de interpretare instrumentală „Ciprian Porumbescu", aflat acum la cea de a XVII-a ediție, dotat cu mult rîvnitul premiu „Lira de aur" (deținut de mulți interpreți ce și-au alăturat în timp prin talentul și munca lor, și trofee ale unor prestigioase concursuri internaționale) a reunit, pe scena sălii de concurs — Casa de cultură a sindicatelor din municipiul Suceava — copii din întreaga țară, adevărați artiști ce au probat, din nou, că „valoarea nu așteaptă numărul anilor". Ediția din acest an a impus un nou nume, acela al Liviei Ilanka Rus din București.

★

Coborît din frescele Voronețului, Concursul de pictură și grafică, destinat artiștilor plastici profesioniști și absolvenților de institute de profil, a reunit și la cea de a XIII-a ediție numeroși participanți ce au adus, în lucrările lor, un omagiu muncii eroice a poporului, frumuseților patriei. Între laureații din acest an se înscriu pictori de mare talent din 4 județe ale țării: Ion Grigore, Ion Carp Fluerici, Gh. Stanciu și Lia Roman.

Petru DRIȘCU

REALIZATORI: Ion BELDEANU, George DAMIAN, Viorel DÂRJA, Ion CARP FLUERICI, Mihail IORDACHE, Gh. LUPU, Marcel MUREȘEANU, Ion PARANICI, Victor Traian RUSU, Mircea TINESCU, Alexandru TOMA
Secretariat: Eugen DIMITRIU
Tehnoredactare: Valentin MILICI

Comitetul județean de cultură și educație socialistă Suceava